

РЕШЕНИЕ

№ 231

гр. Плевен, 11.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛЕВЕН, VI НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и четвърти април през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Валери Цв. Цветанов

при участието на секретаря ПЕТЯ П. АНТОВА
като разгледа докладваното от Валери Цв. Цветанов Административно
наказателно дело № 20234430200381 по описа за 2023 година

и на основание данните по делото и закона, за да се произнесе взе предвид
следното:

ПРОИЗВОДСТВОТО е по реда на чл. 59 ал. I от ЗАНН.

С наказателно постановление №22-1772-000052 от 09.06.2022г. ***
Първо РУ при ОД на МВР - Плевен е наложил на основание чл.53 от ЗАНН и
чл.177 ал.1 т.1 от ЗДвП на В. Д. Д. от гр.Плевен, ж.к. ***, административно
наказание глоба в размер на 300 лв.

Недоволен от издаденото наказателно постановление е останал
жалбоподателят В. Д. Д., който го обжалва в срок и моли съда да го отмени,
като незаконосъобразно. Представлява се от процесуалния си представител -
адв. Й. Д., която изразява становище, че при съставяне на акта за
установяване на нарушението и впоследствие издаденото въз основа на него
наказателно постановление не са били спазени предвидените в разпоредбите
на чл. 42 и чл.57 от ЗАНН реквизити за съдържанието на същите, което
представлява съществено процесуално нарушение, основание за отмяна на

процесното наказателно постановление.

За въззиваемата страна *** Първо РУ при ОД на МВР - Плевен, не се явява представител и не изразява становище по съществото на спора.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Жалбата е подадена в срока по чл.59 ал.2 от ЗАНН, допустима е, разгледана по същество е основателна.

Обжалваното наказателно постановление е издадено въз основа на Акт серия АД бл. № 379565 от 10.05.2022г. за установяване на административно нарушение от който е видно, че на 10.05.2022г., около 11:35 часа в гр. Плевен, ж.к. „Дружба“ до блок №*** с посока на движение кръгова връзка, жалбоподателят Д. е управлявал лек автомобил „БМВ 323 ЦИ“, негова собственост, с рег. № ***, свалени по чл.171 т.2а б. „б“ от ЗДвП със Заповед №22-0938-000304/2022г. и е извършил следното: 1. Управлява МПС, което не е регистрирано по надлежния ред; 2. Управлява МПС, след като е лишен от това право по съдебен или административен ред.

Горните обстоятелства се установяват от показанията на разпитания актосъставител А. О. К. и свидетелите П. Л. Д., А. С. С. и М. Г. Г., чиито показания съдът кредитира изцяло с оглед тяхната последователна и логическа изложеност, взаимна кореспондентност и съответствие с приложените по делото писмени доказателства. И актосъставителят К. и свидетелите Д. и С. са категорични, че на 10.05.2022г., около 11:35 часа в гр. Плевен, ж.к. „Дружба“ до блок №*** с посока на движение кръгова връзка, жалбоподателят Д. е управлявал лек автомобил „БМВ 323 ЦИ“, негова собственост, с рег. № ***. Според актосъставителя К. и свидетелите Д. и С. жалбоподателят Д. управлявал МПС, което не е регистрирано по надлежния ред и е лишен от това право по административен ред. Съдът кредитира напълно показанията на актосъставителя К. и свидетелите Д. и С., тъй като техните показания са конкретни, ясни и последователни, изясняват в пълнота всички факти и обстоятелства във връзка с възприетите от тях действия на жалбоподателя Д. по управление на лекия автомобил. Освен това няма данни по делото, които да създават съмнения относно обективността и безпристрастността на тези свидетели, или да сочат на наличието на мотив да набедят жалбоподателя Д. в нарушение, което не е извършил.

При така приетото за установено от фактическа страна незаконосъобразно и необосновано административно наказващият орган е приел, че с действията си жалбоподателят В. Д. Д. е извършил нарушение по чл.150а от ЗДвП и незаконосъобразно му е наложил административно наказание на основание чл.177 ал.1 т.1 от ЗДвП. Съобразно разпоредбата на чл.150а от ЗДвП за да управлява моторно превозно средство, водачът трябва да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него моторно превозно средство, да не е лишен от право да управлява моторно превозно средство по съдебен или административен ред, както и свидетелството му за управление да е в срок на валидност, да не е временно отнето по реда на чл. 171, т. 1 или 4 или по реда на чл. 69а от Наказателно-процесуалния кодекс и да не е обявено за невалидно, тъй като е изгубено, откраднато или повредено.

Съдът намира, че обжалваното наказателно постановление е незаконосъобразно, доколкото нито фактите, описани в обстоятелствената част на обжалваното наказателно постановление, нито доказателствата по делото обуславят извод, че В. Д. Д. е бил неспособен.

Съгласно трайното разбиране в съдебната практика **правоспособността** се разбира като призната по съответния нормативен ред съвкупност от теоретични знания и практически умения и подготовка, които позволяват на дадено лице да упражнява дадено занятие, професия или дейност. Така Тълкувателно решение № 31 от 16.10.1969 г. по н. д. № 29/1969 г., ОСНК на ВС.

За да придобие „правоспособност за управление на МПС“ дадено лице следва да осъществи сложен фактически състав, предвиден в чл. 151 ЗДвП, който включва: навършване на предвидената за съответната категория МПС минимална възраст, завършен десети клас на средно образование, провеждане на обучение и полагане на теоретико-практически изпит по правилата на ЗДвП, физическа (а в предвидените в закона случаи и психическа) годност и преминато обучение за оказване на първа долекарска помощ. Придобитата правоспособност се удостоверява със СУМПС, издадено по установения в Закона за българските лични документи ред, като правоспособността се счита придобита от момента на издаване на СУМПС. Така Решение № 40 от 22.04.2015 г. по н. д. № 1784 / 2014 г. на Върховен

касационен съд, 3-то нак. отделение, Решение № 560/06.02.2014 година, II наказателно отделение, наказателно дело № 1789/2013 година.

Придобитата от дадено лице правоспособност да се управлява МПС не е завинаги. Според изричната законодателна уредба лицето престава да бъде правоспособно, ако с течение на времето загуби необходимите теоретични знания и практически умения. Законът презюмира, че такава загуба е налице при отнемане на всички точки от контролния талон към СУМПС на водача. Така изрично чл. 157, ал.5 ЗДвП, която е единствената разпоредба предвиждаща загуба на правоспособността за управление на МПС.

По аргумент за противното дадено лице ще е неправомерно по смисъла на чл. 102 и чл. 177 ЗДвП само в две хипотези: 1. когато никога не му е издавано СУМПС, което да удостовери придобитата правоспособност и 2) когато поради отнемане на всички точки към контролния му талон, то е загубило правоспособността си. Така изрично Решение № 211 от 28.10.2016 г. по н. д. № 724 / 2016 г. на Върховен касационен съд, 2-ро нак. отделение, Решение № 320 от 30.06.2003 г. по н. д. № 112/2003 г., II н. о. на ВКС, Решение № 83 от 25.02.2010 г. по н.д. № 14/2010 г. на Върховен касационен съд, Решение № 17 от 24.01.2015 г. по нак. д. № 1758/2014 г. на Върховен касационен съд, Решение № 190 от 05.04.2012 г. по нак. д. № 495/2012 г. на Върховен касационен съд, Решение № 257 от 16.05.2011 г. по н.д. № 1397/2011 г. на Върховен касационен съд, Решение № 204 от 07.05.2009 г. по н.д. № 158/2009 г. на Върховен касационен съд.

Съгласно чл. 50 от Закона за българските документи за самоличност и чл. 2 от Наредба № I-157 от 1 октомври 2002 г. за условията и реда за издаване на свидетелство за управление на моторни превозни средства, отчета на водачите и тяхната дисциплина – СУМПС е индивидуален удостоверяващ документ за правоспособност за управление на моторно превозно средство. От цитираната легална дефиниция следва, че притежаването на валидно СУМПС е необходима предпоставка за упражняване на правоспособността да се управлява МПС, **респективно липсата на валидно СУМПС е пречка за упражняване на правоспособността, което обаче не означа, че тя се губи.** По тази причина и като предпоставка за издаване на ново СУМПС (при подмяна на стар образец свидетелство за управление с нов, при изтичане срока на валидност на

старото СУМПС, при промяна данните на водача, при издаване на дубликат поради изгубване или унищожаване на старото) или за връщане на отнето от контролните органи СУМПС в чл. 12, чл. 15 и чл. 24 от Наредба № I-157 не е предвидено полагането на нов теоретико-практически изпит.

Единствено в хипотезата на СУМПС иззето на основание чл.171, ал.1, т.4, вр. чл. 157, ал.4 ЗДвП поради изчерпване на контролните точки на водача той губи правоспособността си и тя се възстановява след полагане на нов теоретико-практически изпит. И в тези случаи, обаче загубата на правоспособността не следва от отнемането на СУМПС, а настъпва по силата на закона от датата на отнемане на всички контролни точки на водача. Решение № 40 от 22.04.2015 г. по н. д. № 1784 / 2014 г. на Върховен касационен съд, 3-то нак. отделение, Решение № 554 от 29.12.2009 г. по нак. д. № 641/2009 г. на Върховен касационен съд.

В случаите на изгубване на всички контролни точки лицето е неправомерно и спрямо него не намира приложение санкцията по чл. 343г НК- Решение № 307 от 17.07.2009 г. по н.д. № 284/2009 г. на ВКС, Решение № 121 от 21.02.2012 г. по нак. д. № 215/2012 г. на Върховен касационен съд, Решение № 221/ 27 май 2015 г., първо наказателно отделение , наказателно дело № 408 по описа за 2015.

От правилото, че извън случаите на чл.171, ал.1, т.4, вр. чл. 157, ал.4 ЗДвП липсата на СУМПС е пречка за упражняване на правоспособността, но не е равнозначна на липса на такава следва, че в случаите, когато на лицето веднъж е било издадено валидно СУМПС, което е удостоверило наличието на правоспособност, но впоследствие по някаква причина е останало без валидно СУМПС, то лицето е правоспособно и спрямо него е приложима санкцията по чл. 343г НК. Така изрично Решение № 281 от 22.06.2009 г. по н.д. № 292/2009 г. на Върховен касационен съд, Решение № 221 от 15.11.2016 г. по н. д. № 907 / 2016 г. на Върховен касационен съд, 2-ро нак. отделение.

В практиката е прието, че типична хипотеза, когато лицето, макар и правоспособно е без валидно СУМПС и респективно носи отговорност по чл. 343в, ал.2 НК и чл. 177 ЗДвП е когато СУМПС е с изтекъл срок на валидност. Това е така, доколкото с изтичането срока на валидност на старото СУМПС, то не се подновява автоматично, а за да бъде издадено ново

СУМПС, водачът следва с представянето на надлежни документи да докаже продължаващата наличност на физическа /а в предвидените в закона случаи и психическа/ пригодност. Така изрично Решение № 70/07 април 2016 г., трето наказателно отделение, н. д. № 204/2016 година, Решение № 44 от 19.02.2013 г. по нак. д. № 2161/2012 г. на Върховен касационен съд, Решение № 209 от 19.12.2017 г. по н. д. № 1087 / 2017 г. на Върховен касационен съд, 3-то нак. отделение, Решение № 25/14 март 2018 г, I НО, наказателно дело № 1181 по описа за 2017г. В случая обаче, доколкото правоспособността не е загубена, за издаването на СУМПС не се налага полагането на нов теоретично-практичен изпит.

Друга типична хипотеза, в която се приема, че макар и правоспособно лицето е **„без валидно СУМПС“** е когато лицето е било временно лишено от правоуправление, СУМПС е предадено на контролния орган, срокът на лишаване от правоуправление е изтекъл, но **водачът не е направил необходимите постъпки и представил необходимите документи, за връщането на СУМПС.** Сходна е и хипотезата, когато срокът на лишаване от правоуправление е изтекъл, лицето е отправило искане за връщане на СУМПС, представило е необходимите документи, но на основание чл. 159, ал.2 ЗДвП **връщането на СУМПС е отказано, поради наличие на незаплатени глоби по невлезли в сила наказателни постановления или присъди.** Така Решение № 961 от 25.04.2019 г. по адм. д. № 826 / 2019 г. на III състав на Административен съд - Пловдив, Решение № 1570 от 05.07.2018 г. по адм. д. № 1457 / 2018 г. на XXV състав на Административен съд – Пловдив.

В приложното поле на хипотезата **„липса на валидно СУМПС“** е и случаят, когато лицето притежава СУМПС, но за по-ниска категория МПС от това, което е установено, че управлява при проверката. И в този случай лицето носи отговорност по чл. 343в, ал.2 ЗДвП и чл. 177 ЗДвП. Тъй като притежава СУМПС за по-ниска категория, то е правоспособно и спрямо него е приложима санкцията по чл. 343г НК. Така Решение № 408 от 01.10.2008 г. по к.н.д. № 424/2008 г., I н.о. на ВКС.

Лишаването на лицето от право да управлява МПС за известен период от време по административен или съдебен ред представлява **временна забрана да се упражнява придобитата вече правоспособност.** Така

Решение № 408 от 01.10.2008 г. по к.н.д. № 424/2008 г., I н.о. на ВКС. Въпреки наличието на тази временна забрана лицето не губи правоспособността си, поради което и СУМПС се възстановява след изтичане срока на наказанието без полагане на теоретико-практичен изпит. Именно защото правоспособността не се губи и в тези случаи санкцията по чл. 343г е приложима и спрямо лица, които са временно лишени от правоуправление. Така изрично ППВС № 1/83 г. по н.д. № 8/82 г. на ВС, Тълкувателно решение № 61 от 30.XII.1980 г. по н. д. № 56/80 г., ОСНК, Р Е Ш Е Н И Е № 467/09 декември 2014г., първо наказателно отделение, нд № 1531 по описа за 2014 г. на ВКС, Решение № 204 от 28.06.2012 г. по нак. д. № 518/2012 г. на Върховен касационен съд.

Отнемането на СУМПС въз основа на ПАМ или по реда на чл. 69а НК също е самостоятелна хипотеза със свое приложно поле, уредено в чл. 102 и чл. 177 ЗДвП. И в този случай за времето, в което СУМПС е отнето лицето не може да управлява законосъобразно МПС, тоест не може да упражнява правоспособността си. Макар да не може да я упражнява обаче и в тази хипотеза лицето не губи правоспособността си, поради което и в този случай спрямо него е приложима санкцията по чл. 343г. Така Решение № 40 от 22.04.2015 г. по н. д. № 1784 / 2014 г. на Върховен касационен съд, 3-то нак. отделение, Решение № 288 от 14.07.2011 г. по нак. д. № 1583/2011 г. на Върховен касационен съд.

В конкретния случай нито в АУАН, нито в обжалваното наказателно постановление са изложени обстоятелства, които да обуславят извод за неправоеспособност на жалбоподателя В. Д. Д.. От справката за нарушител водач на жалбоподателя Д. е видно, че същият притежава СУМПС, което удостоверява придобитата правоспособност.

Както вече се изясни по-горе нито лишаването на жалбоподателя Д. от право да управлява МПС, нито изземването на неговото СУМПС по административен ред с ЗППАМ, нито невръщането на СУМПС след изтичане на срока на лишаване от права, поради неплатени глоби по силата на чл. 159 ЗДвП не са превърнали жалбоподателя Д. в неправоеспособно лице. Посочената в обстоятелствената част на АУАН и в обстоятелствената част на обжалваното наказателно постановление Заповед за налагане на ПАМ № 22-0938-000303/09.05.2022г. по чл. 171 т.1, б."Б" от ЗДвП по никакъв начин не е

превърнала жалбоподателя Д. в неспособно лице. В АУАН се твърди, че жалбоподателят Д. е управлявал МПС след като свидетелството за правоуправление му е било отнето със Заповед за налагане на ПАМ № 22-0938-000303/09.05.2022г. по чл. 171 т.1, б."Б" от ЗДвП. От приобщената като писмено доказателство по делото Заповед за налагане на ПАМ № 22-0938-000303/09.05.2022г. се установява, че същата е връчена на жалбоподателя В. Д. на 23.05.2022г. Следователно към датата на съставяне на АУАН – 10.05.2022г., жалбоподателят Д. не е знаел, че му е наложена принудителна административна мярка - временно отнемане на свидетелството за управление на МПС. Разпитаният по делото свидетел М. Г. заяви пред съда, че няма спомен дали на 09.05.2022г. е било иззето СУМПС на жалбоподателя В. Д.. Според показанията на свидетеля Г. на жалбоподателя било разяснено, че той не може да си прибере автомобила, а това може да направи друг водач, който в рамките на 12 часа може да управлява автомобила без регистрационни табели. Не става ясно обаче дали полицейският служител е отнел СУМПС на жалбоподателя Д., както и дали му е разяснил, че няма право да управлява автомобила си поради временното отнемане на свидетелството му за правоуправление. Свидетелят А. С. също заяви пред съда, че при извършената проверка са установили, че жалбоподателят управлява автомобил без регистрационни табели, тъй като същите били свалени предния ден. Но същият свидетел не може да отговори дали жалбоподателят Д. е имал СУМПС, и ако не е имал, каква е причината за това. Поради изложеното съдът приема, че не може да бъде вменена вина на жалбоподателя Д. за управление на автомобил, след като СУМПС му е било временно отнето. От нито едно от събраните по делото доказателства не се установява, че към момента на проверката жалбоподателят Д. е знаел, че свидетелството му за управление на МПС е било временно отнето на основание чл. 171 т.1, б. „Б” ЗДвП.

Поради изложеното приетото от административнонаказващият орган, че жалбоподателят е управлявал собствения си лек автомобил с рег. № *** като неспособно лице не съответства нито на фактите изложени в АУАН и НП, нито на доказателствата по делото.

С обжалваното наказателно постановление №22-1772-000052 от 09.06.2022г. на *** на Първо РУ при ОД на МВР – Плевен на жалбоподателя

Д. е наложено административно наказание на основание чл.177 ал.1 т.1 от ЗДвП. Съобразно тази правна норма наказва се с глоба от 100 до 300лв лице, което управлява моторно превозно средство, след като е лишено от това право по съдебен или административен ред. Санкционната норма урежда две хипотези за ангажиране на административнонаказателната отговорност на „правоспособни водачи”, т.е. такива, които са придобили правоспособност да управляват МПС – първата се отнася за „правоспособни водачи”, лишени от това право по съдебен ред ; и втората хипотеза урежда случаите, когато „правоспособни водачи” са лишени от правоспособност да управляват МПС по административен ред. В конкретния случай е налице противоречие между съставения акт за установяване на административното нарушение и издаденото наказателно постановление относно описание на нарушението и обстоятелствата, при които е било извършено. АУАН серия АД бл. № 379665/10.05.2022г. е съставен за това, че на 10.05.2022г. в гр. Плевен, ж.к. Дружба" до бл. *** в посока на движение кръгова връзка В. Д. управлява лек автомобил марка „БМВ" с рег. № ***, след като му е отнето СУМПС № *** на основание чл. 171 т.1, б. „Б” от ЗДвП със Заповед за прилагане на принудителна административна мярка № 22-0938-000303/2022г. , с което виновно нарушил разпоредбата на чл. 150а ЗДвП. От съдържанието на описаната в АУАН Заповед за прилагане на принудителна административна мярка се установява, че действително на основание чл. 22 ЗАНН на В. Д. е наложена ПАМ по чл. 171 т.1, б."Б" от ЗДвП - временно отнемане на свидетелството за управление на МПС до решаване на въпроса за отговорността, но за не повече от 18 месеца. В наказателното постановление, издадено въз основа на АУАН бл. № 379565/10.05.2022г., административнонаказващият орган обаче е приел съвсем различна форма на деянието осъществено от жалбоподателя Д. - приел е, че на 10.05.2022г. В. Д. Д. е управлявал МПС, след като е лишен от това право по съдебен или административен ред. При прилагане на санкционната норма на чл. 177 ал.1 ЗДвП също се е позовавал на хипотезата, визирана в т.1, която предвижда налагане на административно наказание глоба за лице, което управлява МПС, след като е лишен от това право по съдебен или административен ред. Към датата на издаване на наказателното постановление, а също и към датата на съставяне на АУАН обаче жалбоподателят Д. не е бил лишен от право да управлява МПС по съдебен или административен ред, като доказателства за

това не са посочени и в самото наказателно постановление. Поради изложеното съдът приема, че в АУАН и в наказателното постановление са описани две съвсем различни хипотези на чл. 150а от ЗДвП - едната визира лишените от право да управляват МПС по съдебен или административен ред, а другата - лицата, които управляват МПС след като СУМПС е временно отнето по реда на чл. 171 т.1 или т.4 от ЗДвП или по чл. 69 а от НК. При това положение в АУАН е описано едно нарушение на правилата за движение по пътищата, а в издаденото наказателно постановление е описано съвсем друго деяние. Според съдебния състав по този начин съществено е накърнено правото на защита на жалбоподателя, който е лишен от възможността да разбере в какво точно е обвинен. Поради допуснатото противоречие между акта за установяване на административното нарушение и обжалваното наказателно постановление, не може да бъде установена действителната воля на административнонаказващия орган. В тази насока е и константната съдебна практика, като например Решение по НАХД №3561/08.05.2001г. на СГС, според която в АУАН и в НП, издадено въз основа на този акт, трябва да съществува единство, както между посочените като нарушени законови норми, така и между словесното описание на нарушението и посочения като нарушен закон. Противното води до ограничаване правото на защита на наказаното лице. Нарушаване правото на защита във всички случаи води до порочност на съставения АУАН и на издаденото НП, тъй като представлява съществено нарушение на процесуалните правила. Допуснатото в хода на административнонаказателното производство съществено процесуално нарушение води незаконосъобразност на обжалваното НП и е основание за отмяната му.

За пълнота следва да се отбележи, че на жалбоподателя Д. е наложена принудителна административна мярка по чл.171 т.1 б.“б“ от ЗДвП временно отнемане на свидетелството за управление на МПС до решаване на отговорността, но не повече от 18 месеца, видно от приобщената като писмено доказателство по делото ЗППАМ №22-0938-000303 от 09.05.2022г. Както бе посочено по-горе изземването на СУМПС на жалбоподателя Д. по административен ред с ЗППАМ **не са го превърнали в неправопособно лице**, но за управлението на МПС на 10.05.2022г., след като свидетелството му за управление на МПС е временно отнето по реда на чл.174 т.1 или 4 от ЗДвП, е следвало да бъде ангажирана неговата административнонаказателна

отговорност с налагане на административно наказание на основание чл.177 ал.1 т.2 пр.4 от ЗДвП.

Съдът счита, че следва да бъде отменено обжалваното наказателно постановление относно наложеното административно наказание по чл.177 ал.1 т.1 от ЗДвП, като незаконосъобразно.

При този изход на процеса въззиваемата страна *** на Първо РУ при ОД на МВР – Плевен следва да бъде осъдена да заплати на основание чл.63д ал.1 от ЗАНН на жалбоподателя Д. направените по делото разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ наказателно постановление №22-1772-000052 от 09.06.2022г. на *** на Първо РУ при ОД на МВР – Плевен, с което е наложено на основание чл.53 от ЗАНН и чл.345 ал.2 от НК и чл.177 ал.1 т.1 от ЗДвП на В. Д. Д. от гр.Плевен, ж.к. ***, административно наказание глоба в размер на 300 лв, като **НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО**.

ОСЪЖДА *** на Първо РУ при ОД на МВР – Плевен да заплати на основание чл.63д ал.1 от ЗАНН на В. Д. Д. направените по делото разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване по реда на АПК пред Административен съд – Плевен в 14 дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено.

Съдия при Районен съд – Плевен: _____